

بِرَگَزَارِیِ نَهَازِ جَمَاعَتِ

سورة مباركة بقره آيه ۴۳
وَ ارْكَعُوا مَعَ الزَّاكِعِينَ

همراه با رکوع کندگان رکوع کنید

مقدمه

نماز بهترین فریضه‌ای است که خداوند بر بندگان واجب نموده است و عالی‌ترین محور و طریقی است که انسان‌ها را به سرمنزل درست و صواب و صلاح رهنمون می‌شود. عمدت‌ترین مانع شخص از ارتکاب خطاهای و مناهی الهی، چیزی جز نماز نیست. حالتی عارفانه که اوج لحظات زندگی دنیاگی است. چراکه در لحظات مقدس نماز، انسان به مرتبه عروج و دست یافتن به محضر الهی، ارتقاء درجه پیدا می‌کند. از این رو، «توسعه فرهنگ اقامه نماز و اهتمام به برپایی نماز جماعت در مدرسه» مندرج در فصل هفتم راهکار ۱-۳ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بر این امر تاکید شده است.

نماز زیباترین خاطره‌ای است که اگر همگان و خصوصاً جوانان آن را در ذهن خویش دوره نمایند، این تجدید خاطره، آن‌ها را در دامن معرفت و لطف الهی جای می‌دهد. اهمیت دادن به نماز از مهم‌ترین وظایف واحد آموزشی می‌باشد و حداقل دستاوردهای مدرسه در این زمینه این است که در پایان هر دوره تحصیلی، سه نتیجه کلی به دست آمده باشد.

اهداف

- ۱- کلیه دانشآموزان، یک نماز صحیح و بینقص با شرایط مذکور در رساله‌های عملیه را فراگرفته و به طور مرتب آن را بخوانند.
- ۲- ایجاد روحیه تعبد در وجود دانشآموزان نسبت به اقامه نماز در هر شرایطی، همان‌گونه که شرع مقدس انتظار دارد.
- ۳- سعی در اقامه نمازهای خود به جماعت در مساجد

زمان برنامه‌ریزی: تابستان	مسئول اجرا: معاون پرورشی
زمان ارزشیابی: در پایان نوبت اول و دوم	زمان اجرا: در طول سال تحصیلی

نکاتی که باید در نماز جماعت مدارس مورد توجه قرار گیرند:

- ۱- مسئول برگزاری نماز جماعت در مدرسه، مسئول امور پرورشی مدرسه است. نماز جماعت در تمام زمان‌هایی که دانشآموزان هنگام فریضه نماز در مدرسه حضور دارند، باشکوه و اهمیت باید برگزار گردد.
- تبصره ۱- در صورتی که به علیه، برنامه‌های دیگر علمی و ... با برگزاری مراسم نماز جماعت تزاحم داشته باشند، برپایی نماز جماعت ارجحیت دارد.
- ۲- امام جماعت هر مدرسه روحانی باشد و در صورت عدم دسترسی به روحانی، از مقبول‌ترین نیروهای متدين مدرسه استفاده شود.
- ۳- به جهت اقبال بیشتر و شکوه والاتر این مراسم معنوی، دقیقی نسبت به مقدمات و فضای برپایی نماز جماعت صرف شود.
- تبصره ۱- وضو خانه و دستشویی همه روزه مورد نظافت قرار گیرد.
- تبصره ۲- مهیا بودن آب گرم و مایع دستشویی از شرایط لازم می‌باشد.
- تبصره ۳- نظافت مکان برگزاری نماز جماعت، تمیز بودن موکتها و فرش‌های نمازخانه، مهیا بودن سیستم صوتی و متعادل بودن حرارت و برودت هوای موارد قابل توجه آماده‌سازی فضای نماز است.
- تبصره ۴- مهرهای نماز، سالم و قابل سجده و ترجیحاً از تربیت سیدالشهدا علیه السلام باشد.
- ۴- لیست کامل دانشآموزانی که در زمینه اذان، قرائت قرآن، تکبیر و قرائت ادعیه با مدرسه

همکاری می‌نمایند به تفکیک روزهای سال در تابلوی اعلانات نصب گردد.
۵- برنامه‌های جنبی نمازخانه از اهمیت بالایی برخوردار است که امور تربیتی هر مدرسه با شورای دانشآموزی می‌توانند آن‌ها را اجرا نمایند.

مهمنترین این برنامه‌ها عبارت‌اند از:

- ۱- خواندن دعای کوتاه در بین دو نماز
۲. بیان احکام به صورت تصویری (فیلم، نمایش و اسلاید)
- ۳- داستان‌های دینی و اخلاقی
- ۴- بیان احادیث
- ۵- خواندن مقاله‌های دانشآموزی
- ۶- اجرای نمایش کوتاه
- ۷- پرسش و پاسخ
- ۸- نمایش فیلم‌های تربیتی
- ۹- خواندن سرودهای دسته‌جمعی
- ۱۰- دعوت از قاریان ممتاز
- ۱۱- دعوت از اولیای فرهیخته جهت سخنرانی
- ۱۲- سایر برنامه‌ها
- ۶- موضوع آداب قبل و بعد از نماز از نکاتی است که بایستی بدان توجه نمود و ایجاد آرامش و طمأنینه هنگام حضور در نمازخانه از طریق نظارت دقیق و حضور اولیای مدرسه و ... انجام می‌پذیرد.
- ۷- زنگ نماز مانند سایر کلاس‌های رسمی مدرسه باشد که تمامی دانشآموزان در آن شرکت می‌نمایند و اگر دانشآموزانی از شرکت در نماز جماعت خودداری می‌کنند با ملایمت آن‌ها را تشویق به حضور نمایند.
- ۸- زمان مفید نماز جماعت و برنامه‌های جنبی آن از ۴۰ دقیقه کمتر نباشد.
- ۹- در شورای معلمین در ابتدای سال تحصیلی، با آنها ضمن درخواست حضور در نماز جماعت، مشورت گردد که چه خدمتی می‌توانند به نماز دانشآموزان بنمایند.
- ۱۰- مستندسازی برنامه نماز جماعت روزانه توسط دانشآموزان طبق فرم ذیل انجام گیرد:

روز ..... تاریخ ..... ساعت برگزاری ..... نام امام جماعت .....

برنامه‌های اجراشده جنبی در این روز:

موضوع برنامه:

نام اجراکنندگان:

پیشنهادها:

نام و نام خانوادگی تنظیم کننده:

۱۱- حضور دانش آموزان در مساجد اطراف مدرسه (برای چند نوبت در سال).

۱۲- فرهنگسازی برای حضور بیشتر خانواده و دانش آموزان برای شرکت در نماز جماعت مساجد محله.

۱۳- هنگام برگزاری فریضه نماز در مدرسه، کلیه امور آموزشی، تربیتی و اداری تعطیل است و همگی همکاران و دانش آموزان در مراسم پرفیض نماز جماعت شرکت می‌نمایند.

۱۴- بایستی به کلیه دانش آموزان، نماز و احکام مربوط به آن را آموزش داده و پس از امتحان، گواهی مربوطه به همراه تعیین مرجع تقلید و مشخص نمودن سال خمسی اعطا گردد.

۱۵- ذی‌ربطان این شیوه‌نامه که باید در جریان اجرای آن قرار گیرنده، عبارتند از: مدیر، معاون پرورشی و معلمان و مربیان و نظامت

بررسی موارد شیوه‌نامه شماره ۳ / برگزاری نماز جماعت

ردیف	شرح	بلی	خیر	امتیاز
۱	آیا در برپایی نماز جماعت دانشآموزان به اهداف مندرج در شیوه‌نامه مؤسسه توجه شده است؟			
۲	آیا کلیه دانشآموزان در نماز جماعت اول وقت مدرسه شرکت می‌کنند؟			
۳	آیا کارکنان مدرسه در نماز جماعت دانشآموزان حضور حداکثری دارند؟			
۴	آیا از مقبول‌ترین نیروهای متدين مدرسه به عنوان امام جماعت استفاده می‌شود؟			
۵	آیا وضوخانه و دستشویی همه روزه مورد نظافت قرار می‌گیرد؟			
۶	آیا وضوخانه و دستشویی به طور مرتب دارای آب گرم و مایع دستشویی است؟			
۷	آیا به نظافت مکان نمازخانه و تمیزبودن موکتها و فرش‌های نمازخانه توجه می‌شود؟			
۸	آیا روزانه به مهیابودن سیستم صوتی و متعادل بودن حرارت و برودت هوا در مکان نمازخانه توجه می‌شود؟			
۹	آیا مهرهای نمازخانه سالم و قابل سجده و ترجیحاً از تربت سیدالشهداء است؟			
۱۰	آیا لیست کامل دانشآموزانی که در برپایی نماز جماعت باید همکاری نمایند در تابلوی اعلانات نصب شده است؟			
۱۱	آیا در نماز جماعت مدرسه به برنامه‌های پیشنهادی مندرج در شیوه‌نامه مؤسسه توجه شده است؟			
۱۲	آیا در زمینه رعایت آداب نماز جماعت، نسبت به رفتار دانشآموزان، نظارت دقیق انجام می‌پذیرد؟			

*در هر ردیف با توجه به کیفیت اجرا امتیاز ۱ (کمترین) تا ۵ (بیشترین) در نظر گرفته می‌شود.

۵۴ / شیوه‌نامه‌های اجرایی مدارس

بلی	خیر	امتیاز	شرح	ردیف
			آیا مدت زمان اجرای نماز جماعت و برنامه‌های جنبی آن با شیوه‌نامه مؤسسه مطابقت دارد؟	۱۳
			آیا مستندسازی برنامه‌های نماز جماعت به طور روزانه توسط دانش‌آموزان انجام می‌شود؟	۱۴
			آیا برای حضور دانش‌آموزان در نماز جماعت مسجد نزدیک مدرسه برنامه‌ریزی شده است؟	۱۵
			آیا برای حضور بیشتر خانواده‌ها و دانش‌آموزان برای شرکت در نماز جماعت مسجد محل فرهنگ‌سازی می‌شود؟	۱۶
			آیا به دانش‌آموزان، نماز و احکام مربوط به آن آموزش داده می‌شود؟	۱۷
			آیا در آموزش احکام نماز از فیلم، نمایش و اسلاید استفاده می‌شود؟	۱۸
			آیا از اولیای فرهیخته دانش‌آموزان جهت سخنرانی دعوت می‌شود؟	۱۹
			آیا برای حضور با نشاط دانش‌آموزان در نماز خانه از اقدامات انگیزشی استفاده می‌شود؟	۲۰
			آیا مسؤول اجرای این شیوه‌نامه برای اجرای بهتر از تجربیات حداقل سه مدرسه موفق استفاده نموده است؟	۲۱
			آیا مسؤول اجرا، اهم فعالیت‌های این شیوه‌نامه را به شکل مناسب در سایت مدرسه بارگذاری نموده است؟	۲۲

اقدامات اصلاحی برای مواردی که اجرا نشده است:

نام و نام خانوادگی و امضای مدیر	نام و نام خانوادگی و امضای معاون مربوطه	نام و نام خانوادگی و امضای مسئول مستقیم اجراء
------------------------------------	--	--